

Med tremi morji za energetska neodvisnost

Predstavniki dvanajstih držav med Baltskim, Črnim in Jadranskim morjem so se letos zbrali v Sloveniji z namenom zagona novih energetskih, digitalnih, infrastrukturnih in inovativnih projektov, ki bi jih v prihodnje še bolj povezali.

Besedilo in foto: Nina Šprohar

Slovenci predstavili največ projektov

Četrti vrh pobude Tri morja, ki ga je letos gostil predsednik države Borut Pahor, ter poslovni forum, ki je potekal vzporedno, sta Sloveniji omogočila, da kot država gostiteljica predstavi več projektov, med katerimi je izbrala drugi tir med Divačo in Koprom, plinsko povezavo med Slovenijo in Madžarsko, digitalno avtocesto 5G, obnovo železniškega vozlišča Ljubljana ter izboljšanje električnega omrežja med Slovenijo in Hrvaško. Projektov je sicer nekaj čez 40, v največji meri so vezani na transport in energetiko.

Boštjan Gorjup, predsednik Gospodarske zbornice Slovenije (GZS), je v svojem uvodnem nagovoru poudaril, da je bil cilj srečanja pospešiti ekonomijo in družbo k hitrejšemu razvoju. »Naši rezultati so dobri, a bi lahko bili še boljši,« je bil kritičen. Premier Marjan Šarec pa je izrazil zadovoljstvo, da je lahko gostil vse

zbrane predstavnike držav, gospodarstva in ekonomije. Izrazil je mnenje, da bo forum odprl možnosti za nadaljnje sodelovanje in investicije, glavni cilji pobude pa so po njegovem mnenju spodbujanje gospodarskega razvoja, krepitev kohezije Evropske unije (EU) in krepitev čezatlantskih vezi.

»Razlika med Vzhodom in Zahodom je tudi v miselnosti«

Poljski predsednik Andrzej Duda je poudaril, da bo za nadaljnji razvoj regije ključna višina počrpanih evropskih sredstev, poleg tega pa bodo pomembna tudi javno-zasebna partnerstva. Z njegovim opažanjem, da so razlike med Vzhodno in Zahodno Evropo vidne povsod, se je strinjala tudi hrvaška predsednica Kolinda Grabar Kitarovič. Kot je dodala, se razlika ne pozna le v industriji, ekonomiji in transportu, temveč

»Naši rezultati so dobri, a bi lahko bili še boljši,« je v uvodnem nagovoru dejal predsednik Gospodarske zbornice Slovenije Boštjan Gorjup.

tudi v miselnosti ljudi. »Povezljivost je od padca Berlinskega zidu med nami vse bolj pomembna. Želimo si, da naši ljudje zaživijo v enakih standardih kot ostale države članice EU,« je poudarila in dodala, da so vselej odprti tako za tuje investitorje kot tudi za potencialne partnerje.

Ključna je energetska raznovrstnost in neodvisnost

Ministrica za infrastrukturo Alenka Bratušek je izpostavila, da se moramo osredotočiti na trajnostno energijo in dekarbonizacijo ter ostati visoko pozicionirani na lestvici zelenih držav. »Čas beži, klimatske razmere so jasne, a žal vsi ne držijo obljub, navedenih v Pariškem podnebnem sporazumu,« je izpostavila. Poudarila je pomen skupnih odločitev, ki bi se po njenem morale dogajati na ravni EU, namesto da padejo na ramena posameznih držav članic. »S takšnim delom bi se lahko za vselej znebili premoga, nafte, plina in vseh energentov, ki škodujejo okolju,« je preporučila Bratuškova.

Uroš Salobir iz podjetja Eles je predstavil svojo vizijo prihodnjih povezav ter projekta pametnih omrežij FutureFlow in Sincro.grid. »Premog bo počasi izginil iz energetske mešanice in pojavila se bo velika težava pri fleksibilnosti. Rešitev je lahko centralno shranjevanje, uporaba zemeljskega plina ali pa aktivni odjemalci,« je dejal in dodal, da mora biti takšna platforma vzpostavljena na mednarodni ravni, saj potrebujemo decentralizirane rešitve in razpršeno investiranje. »Ključno je sodelovanje ter jasno zastavljeni cilji,« je zaključil. Martin Novšak, direktor GEN energije, pa meni, da je jedrska energija pomemben vir energije za Slovenijo, zato je predlagal tudi gradnjo drugega bloka jedrske elektrarne, s katerim bi zmanjšali izpust emisij.

Inovacije pomenijo tveganje

Generalna direktorica GZS Sonja Šmuc je poudarila, da je v regiji veliko tehničnega, naravoslovnega znanja in da te inovacije kažejo, da imamo kvaliteten šolski sistem ter da smo lačni uspeha. »A je strah pred neuspehom še vedno prevelik, prav tako še vedno nismo razvili spoštljivega odnosa do inovatorjev in podjetnikov,« je k spremembam v kulturi pozvala Šmučeva. GZS si želi več sodelovanja z vlado ter da bi bila ta hitrejša v sprejemanju odločitev.

Dr. Mark Pleško, direktor in solastnik Cosylaba, je prepričan, da bi morali odpreti trge in biti pogumni – inovacije namreč pomenijo tudi tveganje. Kje vidi največ priložnosti za sodelovanja v regiji? »Povsod, na vseh področjih, 110 milijonov ljudi tu živi, znanja je dovolj, da se lahko povežemo s komerkoli,« je dejal Pleško. Njegov aktualni projekt, center za napredno zdravljenje raka in raziskave, povezuje partnerje iz medicine, znanosti in gospodarstva. »S pomočjo Berlinskega procesa bi lahko dobili sredstva, saj nameravajo v infrastrukturo regije, da bi se lahko približali in v razvoju ujeli ostale članice EU, vložiti kar pol milijarde evrov. Pod pojmom infrastruktura

ne smemo jemati le cest in vodovodov, temveč tudi visokotehnološko infrastrukturo,« je pojasnil.

»Če se ustavi promet, se ustavi vse«

Najbolj sta povezanost in sodelovanje pomembna prav v prometu, so se strinjali govorniki, saj naj bi promet presegal državne meje. Violeta Bulc, evropska komisarka za promet, je dejala, da je prometna povezljivost ključna za gospodarski in družbeni razvoj, saj »če se ustavi promet, se ustavi vse«.

V Luki Koper vidijo nove priložnosti za sodelovanje z državami članicami Pobude treh morij predvsem na področju železniške povezave koprškega pristanišča z zaledjem. »Danes se namreč konkurenčni boj med pristanišči v regiji bije predvsem na področju železniških povezav pristanišč in ne več toliko na področju pristaniške infrastrukture. Slovenija v zadnjih letih vlaga ogromno sredstev v modernizacijo slovenskega železniškega omrežja, ključen pa je odsek Koper - Divača, brez katerega omenjene investicije in naložbe v pristanišču ne bomo mogli polno izkoristiti,« so o razmerah povedali v Luki Koper.

Ključ je v razumevanju delovanja tehnologije

Za doseganje ciljev digitalne preobrazbe in kibernetske varnosti je ključna postavitev novega 5G omrežja, to bi namreč zaradi visokih hitrosti prenosa podatkov in visokih varnostnih standardov predstavljalo temelj v nadaljnjem razvoju. Igor Zorko, predsednik Slovenske digitalne koalicije in Združenja za informatiko in telekomunikacije GZS, je poudaril, da lahko z digitalizacijo sežemo tudi preko državnih meja in se še bolj povežemo s sosednjimi državami. »Podjetja potrebujejo spodbudno okolje in postopke, s katerimi bo mogoče enostavno nadgraditi infrastrukturo in se prilagoditi spremembam poslovnih modelov,« je dodal Klod Kolaro, generalni direktor podjetja Comtrade System Integration International. Pomembno vlogo pri tem procesu igrajo državne ustanove, ki poleg tega lahko pripomorejo k soustvarjanju inovativnih rešitev za tuje trge. [gg](#)

»Povsod, na vseh področjih, 110 milijonov ljudi tu živi, znanja je dovolj, da se lahko povežemo s komerkoli,« je o tem, kje so priložnosti, dejal dr. Mark Pleško iz Cosylaba.

»Če se ustavi promet, se ustavi vse,« je poudarila Violeta Bulc, evropska komisarka za promet, in poudarila, da je prometna povezljivost ključna za gospodarski in družbeni razvoj.

